Mose Ɔku Udeedi

1

Kalɛ Na Katɔti Údie Kayawi

1 Na kayawi kalɔ kesekɔ fui ni,
Katɔti údie Katɔ ku Kalɔ. 2 Na kalɔ kammɔ
keeebo udu ɔdi, Na lɛla lɛdi lɛnɔ liiibo-ka
kemo, na lɛdisa kani náfɔ kalɔ kammɔ lɛlɔ
fui. Na Katɔti Kɔyu kani nkɛ mɔɔví ntu bɔni
náfɔ-ka anumi mmɔ fui lɛlɔ.

3 Amu na Katɔti údie lɛdi ɔnini, "Bukeye
bubo." Na bukeye búbo. 4 Na Katɔti ɔ́nu ka
bukeye bɔmmɔ bɔdia. Na úle bukeye bɔmmɔ
na lɛdisa kudɔ. 5 Na bukeye bɔmmɔ na
Katɔti ɔ́lɔ ɔnii "Kadi nwaa", na ɔ́lɔ lɛdisa
ɔnii "Usien". Amu na useyi údu na kadi ké-
gye na limeyi lideedi lɛ́vi.

6 Amu na Katɔti údie lɛdi ɔnini, "Kufi
kuduo ntu bɔmmɔ kemo na kule ntu bɔmmɔ
ɔsiku ɔkpanadi kudɔ." 7 Anwuɔsu Katɔti ɔ́ya
na kufi kúduo ntu bɔmmɔ kemo na úle ntu
bɔni nwi kalɔ lɛlɔ ɔ́siku bɔni nkya katɔ kudɔ.
Na úbo úte lɛni kani. 8 Na kufi kɔmmɔ na
Katɔti ɔ́lɔ ɔnii "Kayaa". Amu na useyi údu
na kadi kégye na limeyi linyɔdi lɛ́vi.

9 Amu na Katɔti údie lɛdi ɔ́nini, "Ntu bɔni náʃɔ kayaa kammɔ kalɔ ni, bɔsala likpo linwi. Na kesii kani nákwii kakɔ kalɛ." Na úbo úte lɛni. 10 Na kesii kani nákwii mmɔ na Katɔti ɔ́lɔ ɔnii "Kalɔ". Na ntu bɔni nasala lɛlɔ buwi likpo linwi mmɔ na Katɔti ɔ́lɔ ɔnii "Ɛpu". Na Katɔti ɔ́nu ka ɔdia. 11 Na údie lɛdi ɔnii kalɔ kammɔ kakwɛ egyii ku livo lidu lidu ku adingyii lidu lɛnɔ. Na úbo úte lɛni. 12 Anwuɔsu kalɔ kammɔ kákwɛ egyii ku livo lidu ku adingyii lidu. Na Katɔti ɔ́nu ka ɔdia. 13 Amu na useyi údu na kadi kégye na limeyi lɛtɛdi lɛ́vi.

14 Amu na Katɔti údie lɛdi ɔnini, "Bukeye lidu libo kayaa na ule Usien ku kadi nwaa ntɛ. Na ɔmɛni ɔbla likposela úte uwi ku emeyi ku akwa. 15 Na bukeye lidu lɛmɛni lɛsɔ lɛkya kayaa na buteekeye teewi kalɔ lɛlɔ." Na úbo úte lɛni. 16 Katɔti ɔ́bla bukeye bonwu akpa anyɔ. Na bukeye bunengudi bɔni ndi ɔʃɛ bɔdanku kadi nwaa. Na kɔbuli kɔni nsia lɛnɔ kɔdanku usien. Na ɔ́bla ayabi lɛnɔ. 17 Katɔti ɔ́ya na bukeye lidu lɛmɛni fui lɛkya kayaa. Na buukeye teewi kalɔ lɛlɔ. 18 Na ɔ́ya na bukeye bɔmɛni bɔɔdi kadi nwaa ku usien lɛlɔ. Na buule lɛdisa ku bukeye ntɛ. Na Katɔti ɔ́nu ka ɔdia. 19 Useyi údu na kadi kégye na limeyi linedi lɛ́vi.

20 Amu na Katɔti údie lɛdi ɔnini, "Kɔbɛ ku kɔkpaku ku bebuo benengudi lidu lidu bɛfɔ ntu bɔmmɔ kemo fui. Na lɛla biala lɛni muuveyi lɛnɔ liteeveyi taavi kayaa." 21 Ɔmmɔ ɔsu Katɔti údie bebweyi benengudi bani nkya ɛpu kemo ku babambadi bani mɔɔví ntu kemo na ɔdi biala ku nwuna udu. Na bani mbo avwi lɛnɔ ɔdi biala ku nwuna udu." Na Katɔti ɔ́nu ka ɔdia. 22 Katɔti úte-ma kusɛ kusɛ na ɔ́su ɔnini, "Bɛwɔ na bi-momo na bɛfɔ ɛpu ɔmmɔ kemo fui. Na baasɛ lɛnɔ bemomo na kalɔ lɛlɔ." 23 Useyi údu na kadi kégye na limeyi lɛlɔndi lɛ́vi.

24 Amu na Katɔti údie lɛdi ɔnini, "Bebuo lidu ku befiebuo lidu ku bebweyi lidu bafɔ kalɔ kammɔ fui lɛlɔ." Na úbo úte lɛni. 25 Anwuɔsu Katɔti ɔ́bla befiebuo lidu ku bebuo lidu ku bebweyi lidu na báfɔ kalɔ kammɔ fui lɛlɔ. Na Katɔti ɔ́nu ka ɔdia.

26 Amu na Katɔti ɔ́su ɔnini, "Bɛya na bɔbla ukyuli na bula udu kenye na ukyuli ɔmmɔ ɔdi ɛpu ku kɔbɛ ku kɔkpaku ku baasɛ ku befiebuo ku bebuo ku bebweyi fui lɛlɔ." 27 Ɔmmɔ ɔsu Katɔti údie ukyuli na nwuna udu kenye. Na anwu Katɔti udu kenye na údie-ma na badi ɔnana ku uleku. 28 Amu na Katɔti úte-ma kusɛ kusɛ na ɔ́su-ma ɔnini, "Bɛwɔ biyile kalɔ kammɔ fui lɛlɔ. Na bɛdi-ka lɛlɔ ku ala ani fui nkya-ka kemo na ebo ngba lɛlɔ."

29 Ɔmmɔ kama ni, Katɔti ɔ́su ɔnini, "Líti
egyii lidu ku livo lidu ku adingyii lidu fui
líte-mii ṇnii enwini bina adila. 30 Na líti
livo líte bebuo bani nkya kalɔ lɛlɔ fui ku
baasɛ ku bebweyi bani mɔɔví kalɔ lɛlɔ ku
lɛla biala mbo ngba nnii linwini bana adila."
31 Katɔti ɔ́nu ala ani fui na ɔ́bla na adia
sɔsɔ. Amu na useyi údu na kadi kégye na
limeyi lɛkundi lɛ́vi.

2

1 Lɛni na Katɔti úti ɔ́wɔlɔ katɔ ku
kalɔ ku ala ani fui nkya-nya kemo budie. 2
Na údie lɛla biala ɔ́wɔlɔ asa na limeyi
maatɛdi lídu. Anwuɔsu ɔ́nwuna na limeyi
maatɛdi lɛmmɔ lɛlɔ. 3 Amu na Katɔti úte
limeyi lɛmmɔ kusɛ kusɛ na ɔ́bla-ni kedee
na ɔ́funa-ni úse. Ɔsika limeyi lɛmɛni lɛlɔ na
ɔ́nwuna ɔni na údie ala fui ɔ́wɔlɔ. 4 Lɛni na
Katɔti údie katɔ ku kalɔ ku ala ani fui nkya-
nya kemo.

Adam Ku Hawa Lɛlɔ Kɔtɛ

5 Uwi ɔni na Katɔti údie katɔ ku kalɔ ni,
edula ku egyibi adi átakwɛ tɔ na kalɔ lɛlɔ.
Ɔsika Unwoti Katɔti útaya na ɔnantu ɔna
uwi kalɔ lɛlɔ tɔ. Na ukyuli ɔdi lɛnɔ uuubo na
utaatuma kalɔ kammɔ lɛlɔ tɔ. 6 Nsu ntukpa
buuyi taasi kalɔ kemo na buute kalɔ kammɔ
ntu.

7 Unwoti Katɔti ɔ́vɔ ukyuli ɔ́lɛku kalɔ lɛti kemo. Na ɔ́nwuna ɔʃɛʃɛɛ ɔni muute ngba ɔ́kya ukyuli ɔmmɔ enwu kemo na únwini ngba lɛla.

8 Amu na Unwoti Katɔti ɔ́bla kevoma kemmo kadi na kesii kani baalɔ banii Eden na ɔʃɛ katukɔ kakɛ. Na mmɔ ni, úti ukyuli
ɔni na ɔ́vɔ mmɔ ɔ́kya. 9 Na kemmo kammɔ
kemo ni, Katɔti ɔ́ya na egyii abuni ani mɔɔdia bɔnu ku edula ani ndia kaduɛ na adia ete ka badi ákwɛ enye. Na kemmo kammɔ ntɛntɛ ni, kugyii kɔni muute ukyuli ngba ku kugyii kɔni mɔɔya na ukyuli ɔɔtí lɛbuni ku likpidi lɛnɔ kunye.

10 Na ketu kani muute kemmo kammɔ ntu kaagbá taasi Eden mmɔ. Na ketu kammɔ kábwɛ kéle lɛlɔ ntukpa ine.
11 Ketu kedeedi
lɛnyi ndi Pison. Na kaagbá taavi kalɛkɛ kani baalɔ Hawila kemo, kesii kani na sika ugyiedi ɔkya.
12 Kesii kani sika ugyiedi ɔni
mɔɔdia bɔnu geen ku atabi ani náʃɔ kuye na baalɔ-nya banii Onis akya.

13 Na ketu kanyɔdi lɛnyi ndi Gihon na kaagbá taavi kalɛkɛ kani na baalɔ bani Kus kemo fui.
14 Na ketu katɛdi lɛnyi ndi
Hidekel na kaagbá taavi kalɛkɛ kani baalɔ Asiria ɔʃɛ katukɔ kakɛ. Na ketu kenedi lɛnyi ndi Eufrate.

15 Na Unwoti Katɔti úti ukyuli ɔni na ɔ́vɔ mmɔ ɔ́kya Eden kemmo kammɔ kemo ka utaabla-ka lɛlɔ kabla na utaanu-ka lɛlɔ. 16 Amu na Unwoti Katɔti ɔ́su ɔnana ɔmmɔ ɔnini, "Ebo kufi ka adi egyii ani nnye kemmo kamɛni kemo ɔdi biala. 17 Nsu ku-gyii kɔni mɔɔyá na ukyuli ɔɔti lɛbuni ku lik-pidi aku ni, tadi-ku ebi. Ɔsika si limeyi lɛni na ádi kugyii kɔmmɔ ebi ni, bukpi kani na adubo bukpi."

18 Ɔmmɔ kama ni, Katɔti ɔ́su ɔnini, "Ɔɔɔdia si ɔnana lɛti ɔkya. Ndubɔbla ubunkune ɔni námanku-nwu lite-nwu." 19 Anwuɔau Unwoti Katɔti úti kalɔ lɛti ɔ́bla bebuo ku baasɛ ku bebweyi fui. Na ɔ́kpanku-ma úboku ukyuli ɔmmɔ kudɔ ɔnii ɔsia-ma anyi. Na lɛnyi lɛni na ukyuli ɔmmɔ úte keb-weyi biala ni, ani nénwini-nwu lɛnyi. 20 An-wuɔsu ukyuli ɔmmɔ násia bebuo ku baasɛ ku bebweyi fui anyi. Nsu Adam anwu ni, uuubo ubunkune ɔni námanku-nwu.

21 Ɔmmɔ ɔsu ni, Unwoti Katɔti ɔ́ya na Adam úduo lɛlɛɛ kemo úsie ɔgyu geen. Na uwi ɔni na ɔtɛ ɔlɛɛ mmɔ ni, Katɔti údie-nwu ɔfɛnyi likubi linwi na úti ɔlɔna útile likpo lɛmmɔ. 22 Amu na Unwoti Katɔti úti likubi lɛni na údie ɔ́lɛku ɔnana ɔmmɔ ɔfɛnyi mmɔ ɔ́bla uleku. Na ɔ́kpanku-nwu úboku ɔnana ɔmmɔ. 23 Mmɔ ni, ɔnana ɔmmɔ ɔ́su ɔnini,

"Likubi lɛmɛni lɛ́si mina ekubi kemo.
Na ɔlɔna ɔmɛni ɔ́si mina ɔlɔna kemo.
Ndubɔsia-nwu lɛnyi nnii uleku.
Ɔsika ɔnana kemo na bédie-nwu
bálɛku."

24 Ɔmɛni ɔsu na ɔnana ɔdubɔtɔlɔ ɔti ku
uni kudɔ na anwu ku ulekudi babla ɔlɔna
unwi. 25 Na ɔnana ku uleku ɔmmɔ beli
kasɔngya ɔni na kɔʃa kɔdi kulekpo-ma.

3 Ukyuli Ɔ́ta Únye Katɔti Lɛlɔ

1 Na uwi ɔmmɔ kemo ni, kɔlakpi kɔdi
kebweyi kani mbo lɛkwɛ geen utulo bebuo
bani ʃui na Unwoti
Katɔti údie akɔ. Na
kɔlakpi kɔmmɔ kúsie
uleku ɔmmɔ kudɔ na
kútéye-nwu kɔnini,
"Sɔsɔ geen na Katɔti
ɔ́su-ɔ ɔnini, 'Tadi
kevoma kammɔ egyii
ammɔ adi biala ebi'?"
2 Amu na uleku
ɔmɛni údie kenye
ɔnini, "Bɔkana na
bɔdi kugyii biala kɔni nkya kemmo kamɛni
kemo ebi. 3 Mmomu bɔsu na Katɔti ɔ́su ndi
ɔnii butadi kugyii kɔni nnye kemmo kamɛni
ntɛ-ntɛ mmɔ ebi, na butetuku-ku lɛnɔ. Si
ɔɔɔdi lɛni ni, bɔdubo bukpi."

4 Amu na kɔlakpi kɔmmɔ kɔ́su-nwu
kɔnini, "Kudii! Ɔɔɔdi bukpi na adubo bukpi.
5 Mmomu Katɔti ɔ́gyi ka si ádi kugyii
kɔmmɔ ebi ni, adubo anu bɔda. Na adubo
bɔbla aani anwu Katɔti ɔmmɔ kalɛ. Na
adubɔti lɛbuni ku likpidi."
6 Amu ka uleku ɔmɛni ɔ́nu ɔ́ti ka kugyii
kɔmmɔ ebi adia bɔdi na aadia bɔnu na aava
na ukyuli ɔɔdá anu na aada ɔkwɛ ɔsu ni, úde
adi na ɔ́di. Na úde ɔdi úte ɔgvani lɛnɔ na ɔ́di.
7 Mmɔ na bana inyɔ fui anumi ébimi na
bánu báti ka bakɛ kasɔngya. Anwuɔsu béde
kugyii evete bonwu adi básala na béti bábala
lɛlɔ kɔsɔngya.
8 Amu ka useyi uwi ni, ɔnana ɔmmɔ ku
ulekudi bénu Unwoti Katɔti kɔku uwi ɔni na
ɔkɛ ɔɔví kemmo kammɔ kemo. Amu na
bátábɛ na egyii akɔ kalɛ na Unwoti Katɔti
ulanu-ma. 9 Nsu Unwoti Katɔti ɔ́kpali ɔnana
ɔmmɔ ɔnini, "Wɛ na akya?" 10 Amu na údie
kenye ɔnini, "Línu-ɔ kɔku na kemmo kammɔ
kemo na lifu lɛ́da-mi ɔsika nkɛ kasɔngya.
Anwuɔsu líkeli ntábɛ."
11 Mmɔ na Katɔti úye-nwu ɔnini, "Ɔma
násu-ɔ ɔnii akɛ kasɔngya? Munuu kugyii
kɔni lɛlɔ ebi na líbo-ɔ ɔda nnii tadi mmɔ ni,
aku na átádi?"
12 Amu na ɔnana ɔmmɔ údie kenye
ɔnini, "Uleku ɔni na éti éte-mi ni, anwu néde
ebi ammɔ adi úte-mi na lɛ́di."

13 Mmɔ na Unwoti Katɔti úye uleku ɔmmɔ ɔnini, "Bi na ábla meni?" Amu na uleku ɔmmɔ údie kenye ɔnini, "Kɔlakpi kɔmmɔ nátɔlɔ-mi na lédi."

Katɔti Litemi Bɔtɛ Ku Kɔtɔ Bɔdu

14 Anwuɔsu Unwoti Katɔti ɔ́su kɔlakpi kɔmmɔ ɔnini, "Lɛla lɛni na ábla mɛni ɔsu ni, ndubo-ɔ kɔtu bɔni na eyuda adubɔsiaku-ɔ etulo ɔmantɛ bebuo ku lɛku kemo bebuo fui. Kafɔ lɛlɔ na adubo butaakpɛ. Na lɛti na adubo butaadi fula ngba uwi fui. 15 Na ndubɔya na awɔ ku uleku ɔmɛni binwini bekisine, na fula ubi ku uleku ɔmɛni ubi lɛnɔ benwini bekisine. Ɔdubo-ɔ lili bubo bɔbwɛ, na awɔ adu-nwu lɛnikpo."

16 Amu na Katɔti ɔ́su uleku ɔmmɔ ɔnini, "Ndubɔya na ebo abi geen na fula kafɔ bɔda kemo. Na adubunu ɔlɛ asa na awɔ bebi. Na fula anu adubɔsia ƒɔgyani lɛlɔ uwi biala. Na ɔdubo-ɔ lɛlɔ bɔdi."

17 Na Adam anwu ni, Katɔti ɔ́su-nwu ɔnini, "Ka énu ƒulekudi litemi na ádi kugyii kɔni ebi na líbo-ɔ ɔda nnii tadi ɔsu ni, líyuda kalɔ kammɔ fui na awɔ ɔsu. Na adubo abi bubo kana lɛlɔ asa na akɛ-ka lɛla lɛdi adi na

fula ngba emeyi kemo fui. 18 Lɛfaami ku
lɛnyɛ ku ana udu adubo bɔkwɛ na kalɔ
kammɔ lɛlɔ na awɔ ɔsu. Na kana kemo na
adubɔkɛ fula lɛdila. 19 Na adubuni ewulu na
fula lɛtɛntɛ asa na akɛ fula lɛdila weti
wetédu uwi ɔni na adubɔsɔ enwini esie kalɔ
kemo. Ɔsika aka na líti lɛ́vɔ-ɔ. Na lɛti na adi
na lɛti kani na adubɔsɔ enwini,"

20 Na Adam ɔ́sia ulekudi lɛnyi ɔnii Hawa
Ɔsika anwu ndubɔbla bekyuli fui uni. 21
Ɔmmɔ kama ni, Unwoti Katɔti úti ebuo ɔku
ɔ́bla adala úte Adam ku ulekudi na báda.

Bábɔku Adam Ku Hawa Bálɛku Eden Kemo

22 Amu na Unwoti Katɔti ɔ́su ɔnini,
"Ukyuli únwini aani kalɛ na buse na ɔgyi
lɛbuni ku likpidi. Anwuɔsu ɔ́sɔ útalɛka ɔkɛ
kufi na udie kɔnu na ude kugyii kɔni mɔɔya
na ukyuli uulie ngba mmɔ ebi na ɔdi na ɔsɔ
ulekpi." 23 Anwuɔsu Unwoti Katɔti ɔ́bɔku-
nwu ɔ́lɛku Eden kemmo kammɔ na ɔ́su-nwu
ɔnii utátaatuma kalɔ kani kemo na údie-nwu
ɔlɛku mmɔ. 24 Amu ka ɔ́bɔku-ma ɔ́lɛku
ɔ́wɔlɔ ni, ɔ́ya na Kerubim ku ogya kewii
kadi kaabwɛ ogya taaka taamana Eden
kemmo kammɔ ɔfɛ katukɔ. Na útile ukyuli
biala kufi kalɛ na ulakana kugyii kɔni mɔɔya
na ukyuli úulie ngba mmɔ kudɔ bɔni
bude.

OR-LE-01-99-1500

Printed by the Buem Rural Press
P.O. Box 20, Bodada-Buem
Lɛlɛmi - Ghana